

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 7.2.2008
KOM(2008) 58 lõplik

2008/0026 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse
ühenduse statistika kohta**

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesolev ettepanek, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 638/2004 (liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3330/91 kehtetuks tunnistamise kohta),¹ kannab eesmärgi:

- vähendada ettevõtete arvu, kes vastavalt ühenduse õigusaktidele on kohustatud esitama aruanded ühendusesisese kaubandusstatistika süsteemi (Intrastati) kaudu, vähendades seeläbi statistilise aruandlusega seotud koormust;
- karmistada ühendusesisese kaubandusstatistika koostamise kvaliteedinõudeid, et tasakaalustada täpsuse vähenemist kaubavahetuse andmetes, mida ei deklareeri ettevõtted, vaid hindavad riigi ametiasutused;
- tulla vastu kasutajate vajadustele ning koostada ühendusesisene kaubandusstatistika, jaotades kaubavahetuse andmed ettevõtete karakteristikute järgi;
- viia – vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisavaldusele otsuse 2006/512/EÜ kohta² – määrus (EÜ) nr 638/2004 kooskõlla 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused³ ja mida on muudetud otsusega 2006/512/EÜ), millega kehtestati kontrolliga regulatiivmenetlus, mida kasutatakse selliste üldmeetmete puhul, mis on ette nähtud asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaselt vastuvõetud põhiaktide vähemoluliste sätete muutmiseks, sealhulgas mõningaid selliseid sätteid välja jättes või uusi vähemolulisi sätteid juurde lisades.

1.2. Üldine taust

Komisjon on lubanud vähendada mittevajalikku bürokraatiat ja ülereguleerimist. Nagu komisjoni teatises „Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus”⁴ väljendati, on üheks selle poliitilise algatuse põhiküsimuseks kehtivate ELi õigusaktide lihtsustamine (ja seega ettevõtjate koormuse vähendamine). Komisjon käivitas 2005. aasta alguses liikmesriikide ja äriühingutega laiaulatusliku aruteluprotsessi ning avaliku Interneti-arutelu. Kõnealuse aruteluprotsessi tulemusena võttis komisjon

¹ ELT L 102, 7.4.2004, lk 1.

² ELT C 255, 21.10.2006, lk 1.

³ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

⁴ KOM (2005) 97 (lõplik), 16. märts 2005.

25. oktoobril 2005. aastal vastu teatise,⁵ milles sätestatakse uus lihtsustamisstrateegia ELi tasandil. Teatises määrati laiaulatusliku arutelu põhjal kindlaks algne lihtsustatavate õigusaktide kogum ja käivitati järjepidev protsess, mille üheks osaks on uued süsteemsemad läbivaatusmenetlused, mille abil määratakse õigusaktide mõju laiaulatusliku analüüsi põhjal tulevased lihtsustamisprioriteedid.

Teatise 2. lisa on sätestatud uue lihtsustamisstrateegia jätkuv programm. Programmis määratakse kindlaks õigusaktid, mida tuleb järgmise kolme aasta jooksul lihtsustamise eesmärgil läbi vaadata ja hinnata. Programmis käsitletakse mitmeid laiaulatusliku arutelu käigus esile kerkinud küsimusi sellistes ärikonkurentsi võtmevaldkondades nagu äriühinguõigus, finantsteenused, transport, tarbijakaitse, jäätmemajandus ja väliskaubandusstatistika.

Statistika valdkonna lihtsustamist käsitleti komisjoni teatises „Vastamiskoormuse vähendamise, lihtsustamise ja prioriteetide määratlemise kohta ühenduse statistikas”⁶. Selles määratleti ühendusesisese kaubandusstatistika süsteemi (Intrastat) kui valdkonda, milles lihtsustamine on võimalik ja soovitatav.

Ühendusesiseses kaubandusstatistikas kajastatakse liikmesriikidevahelisi vallasvara voogusid. Andmeid koguvad ettevõtetelt riigi statistikaasutused kord kuus. Kõnealuste andmete põhjal koostatud statistika sisaldab igakuiseid andmeid saabuvate voogude (saabumiste) ja väljaminevate voogude (lähetuste) kohta, mida väljendatakse väärtuse ja kogusena ning mis on esitatud aruannet esitava riigi ja partnerliikmesriigi lõikes ning kaupade lõikes vastavalt kombineeritud nomenklatuurile.

Majandus- ja rahandusministrite nõukogu (ECOFIN) toetas 28. novembril 2006 komisjoni algatust vähendada statistikaalast koormust ja kutsus komisjoni „analüüsima võimalust kasutada üldjoontes samu tulemusi andvat ühesuunalise voo süsteemi (Intrastatis) ja alternatiivmeetodeid, samuti analüüsima üleminekuküsimusi ning – võttes arvesse kõnealust analüüsi – esitama nõukogule 2007. aasta oktoobris edaspidise arengu täpse raamistiku.” Lisaks rõhutas nõukogu, et üleminek ühesuunalise voo süsteemile või mis tahes muu meetodi kasutuselevõtt, eesmärgiga oluliselt vähendada koormust statistilise aruandluse osas, ei tohi mõjutada Euroopa majanduspoliitika jaoks ülioluliste riiklike statistikaandmete, nagu rahvamajanduse arvepidamisstatistika ning euroala riikide ja muude ELi liikmesriikide vaheliste koondvoogude andmete kättesaadavust, õigeaegsust ja kvaliteeti.

Eesmärgiga põhjalikumalt uurida ühendusesisese kaubandusstatistika süsteemi kaasajastamise ja aruandluskoormuse vähendamise viise, moodustas Eurostat töörühma, mis keskendub nimelt Intrastati lihtsustamisele. Töörühm koosneb liikmesriikide ja komisjoni asjatundjatest ja kujutab endast teabevõrgustikku, kuhu on koondatud eri alarühmade tehtud uurimistööd ja analüüsid.

Töörühm ja selle alarühmad keskendusid oma analüüsides kahele peamisele lihtsustamisvõimalusele: aruandluses ühesuunalise voo süsteemile üleminekule ning

⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele – Ühenduse Lissaboni kava rakendamine: õiguskeskkonna lihtsustamise strateegia, KOM(2005) 535 (lõplik), 25.10.2005.

⁶ KOM (2006) 693 (lõplik), 14. november 2006.

Intrastati andmete esitamise kohustusest vabastava läve tõstmisele, mis vähendab kaubavahetuse andmete hõlmavust. Kõikide muude võimaluste puhul leiti, et need ei mõjuta oluliselt ettevõtete aruandluskoormust.

Kahte peamist võimalust hinnati kolme hindamiskriteeriumi alusel: ettevõtetel lasuv koormus, andmete õigeaegsus ja andmete täpsus. Tulemused näitavad, et lävega seotud võimalus on lühiajalises perspektiivis kõige teostatavam lahendus. Seda võimalust eelistasid töörühmas ka liikmesriikide eksperdid. Ühesuunalise voo võimalusel on seevastu suuri puudusi, mida ei saa kõrvaldada lühikese aja jooksul.

Praegu on liikmesriigid kehtestanud riigisisised läved tasemele, millega tagatakse kaubavahetuse väärtuse hõlmavus vähemalt 97 % ulatuses. 2006. aasta lõpus tähendas see, et ligikaudu 78 % ettevõtetest, millel oli kaubavahetus teiste liikmesriikidega, vabastati aruandluse kohustusest. Hõlmavuse alammäära vähendamine suurendab veelgi Intrastati andmete esitamise kohustusest vabastatud ettevõtete arvu.

Intrastati andmete hõlmavuse alammäära vähendamine on rakendatav suhteliselt lühikese aja jooksul. Põhjuseks asjaolu, et läve tõstmine ei nõua süsteemi ülesehituse muutmist. Praeguse süsteemi toimimispõhimõtted ja -kord jäävad samaks. Seega saab kaubavahetuse andmete hõlmavust muuta üsna lihtsalt: statistikaandmete kvaliteeti tagavad õigusaktide muudatused ja nendega kaasnevad meetmed ei ole nii ulatuslikud ega nii keerulised kui need, mis on vajalikud ühesuunalise voo süsteemi kasutuselevõtuks.

Kuid Intrastati andmete hõlmavuse kahanemine vähendab andmete täpsust. Esitamata andmete asemel tuleb esitada rohkem hinnanguid. Lisaks suureneb seetõttu asümmeetria kaubavahetuse peegelhoogudes, eriti kaupade klassifikatsiooni kõige üksikasjalikumal tasandil. Eri liikmesriikides kasutatavate hindamismeetodite erinevuse tõttu võib asümmeetria suurened ka koondtasandil. Seetõttu nõuab hõlmavuse vähendamine lisameetmete võtmist, et tagada statistikaandmete rahuldav kvaliteet.

Lisaks lühiajalises perspektiivis saavutatavale lahendusele on kasulik ikkagi analüüsida ühesuunalise voo süsteemile ülemineku teostatavust pikemas perspektiivis, et muuta kõnealuse statistikasüsteemi võimalik kasutuselevõtt kasutajatele vastuvõetavaks. Prioriteetsete küsimuste seas, mida tuleb sellega seoses analüüsida, on kaubavahetuse peegelhoogude asümmeetria vähendamine, õigeaegsuse probleemi lahendamine puuduvate või hilinevad andmete kohta usaldusväärsete hinnangumeetodite väljatöötamise kaudu ning sellise kvaliteedikontrolli väljatöötamine, mis rahuldaks riigi vajadusi. Lisaks tuleb lähemalt uurida mitut muud lihtsustamisvõimalust, nagu nt Intrastati ja VIESi (käibemaksualase teabevahetussüsteemi) deklaratsioonide ühendamine ning IT-vahendite arendamine andmete automatiseeritud esitamiseks.⁷

⁷

Intrastati ja VIESi süsteemide ühendamine võib lihtsustamisele kaasa aidata ulatuses, mis ületab statistika piire. Kontaktid Eurostati ja maksustamise ja tolliliidu peadirektoraadi vahel näitasid, et tihedam koostöö statistikaasutuste ja (käibe)maksuhaldurite vahel võib olla mõlemale kasulik. Statistikaasutused saaksid tõsta andmete kvaliteeti, maksuhalduritele tooks kasu nende andmete, mida nad kasutavad käibemaksupettuste avastamisel ja nende vastu võitlemisel, varasem kättesaadavus ja suurem üksikasjalikkus.

Järgnevatel aastatel tegeletakse kõnealuse küsimusega programmi MEETS (*Modernisation of European Enterprise and Trade Statistics* – Euroopa ettevõtlus- ja kaubandusstatistika moderniseerimine)⁸ raames. MEETS peaks käivituma viieaastaseks perioodiks 2008. aastal (2008–2013). Üks mainitud programmi neljast eesmärgist on uurida Intrastati lihtsustamist. Programmi eelarvesse eraldatakse selleks tegevuseks 8,965 miljonit eurot.

1.3. Kavandatav lahendus

Lühiajalises perspektiivis peab lahendus olema kooskõlas mõne pikaajalise lihtsustamisvõimalusega, nt ühesuunalise voo süsteemiga. Samal ajal peaks see tooma kaasa ettevõtete statistikaga seotud aruandluskoormuse olulise vähenemise, tagades samas andmete rahuldava kvaliteedi.

Vastavalt sellele tehakse ettepanek vähendada saabuvate kaubavoogude (saabumiste) hõlmavust 95 %le ja säilitada praegune 97 %ne väljaminevate kaubavoogude (lähetuste) hõlmavus. Selline lahendus on kooskõlas lähetusandmete kogumisel põhineva (ja tulevikus võimaliku) ühesuunalise voo süsteemiga. Eriti märkimisväärt on võimalus vähendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete aruandluskoormust; see tuleneb saabumisandmeid esitavate ettevõtete struktuurist: saabuvate kaubavoogude poolel on ülekaalus mainitud ettevõtted. Samuti on analüüs näidanud, et kaubavahetuse andmete hõlmavuse vähendamine 95 %le mõjutab statistikaandmete kvaliteeti üksnes vähesel määral ja oleks seega kasutajatele vastuvõetav. Sellest hoolimata on meetmed liikmesriikide koostatud statistika kvaliteedi ja võrreldavuse parandamiseks soovitatavad ja need lisatakse kavandatavatesse õigusaktidesse.

Lisaks sellele, et algatus vähendab ettevõtete statistika-alast koormust, võtab ettepanek arvesse ka kasutajate täiendavaid vajadusi seoses kaubavahetusandmete jaotusega ettevõtete karakteristikute alusel. Liikmesriigid peaksid esitama aastased kaubandusandmed jaotatuna ettevõtete karakteristikute järgi, et nendest nähtuks näiteks Euroopa ettevõtete käitumine globaliseerumise kontekstis. Seost ettevõtlus- ja kaubandusstatistika vahel saab esile tuua, kui võrrelda ühenduse äriregistris sisalduvaid andmeid liikmesriikide äriregistrite andmetega. Praegusel ajal koostab enamik liikmesriike kõnealust statistikat vabatahtlikult. Ettepanekuga kavandatakse luua õiguslik alus selle statistika kohustuslikule koostamisele. Paralleelselt sellega nõutakse sama teavet kaubavahetuse kohta kolmandate riikidega Extrastati käsitlevate õigusaktide muutmisettepanekus⁹.

Nõukogu otsusega 2006/512/EÜ muudeti nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsust 1999/468/EÜ komiteemenetluse kohta. Sellega kehtestati üldmeetmete puhul, mille eesmärk on põhiaktide vähemoluliste sätete muutmine, kontrollliga regulatiivmenetlus. Seepärast tuleks vastavalt muuta kehtivat määrust (EÜ) nr 638/2004.

⁸ KOM (2007) 433, 19.7.2007.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1172/95, KOM(2007) 653, 30.10.2007.

1.4. Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3330/91 kehtetuks tunnistamise kohta¹⁰. Määrust muudetakse käesoleva ettepanekuga.

Komisjoni 18. novembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1982/2004, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika kohta ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EÜ) nr 1901/2000 ja (EMÜ) nr 3590/92¹¹. Ettepaneku eesmärk on muuta rakendussätteid.

1.5. Kooskõla ELi muude põhimõtete ja eesmärkidega

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu parema õigusloome algatusega.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

2.1. Konsulteerimine huvitatud isikutega

2006. aasta lõpus moodustas Eurostat tööühma, mis keskendub nimelt Intrastati lihtsustamisele, et edasi uurida ühendusesisese kaubandusstatistika süsteemi kaasajastamise ja aruandluskoormuse vähendamise viise.

Majandus- ja rahandusministrite nõukogu arutas 13. novembril 2007 taas statistikaga seotud koormuse vähendamise meetmeid ja nõustus ettepanekuga vähendada lühiajaliselt hõlmavusmäära, valmistudes samal ajal pikemas perspektiivis rakendama alternatiivmeetodit, nagu näiteks täiendavaid uuringuid vajava ühesuunalise voo süsteemi.

2.2. Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

2.3. Mõjude ja järeldeste analüüs

Kaaluti kolme võimalust:

Võimalus A: säilitada praegune olukord ning mitte muuta olemasolevaid õigusakte.

Andmete kogumist ühendusesisese kaubavahetuse kohta reguleerivad ühenduse õigusaktid. Seega saab komisjon täita oma kohustust vähendada edaspidi Intrastati valdkonnas ettevõtete statistika-alast koormust üksnes kehtiva õigusliku raamistiku muutmise teel.

Võimalus B: määrata kindlaks Intrastati andmete hõlmavuse vähendatud alammäär ja kvaliteedinõuded vahetult Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses.

¹⁰ ELT L 102, 7.4, 2004, lk 1.

¹¹ ELT L 343, 19.11, 2004, lk 3.

Praegu on Intrastati hõlmavusmäär kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 638/2004 artikli 10 lõikes 3. Võimalus B nõuaks kõnealuse artikli muutmist ning statistikaandmete kvaliteedinõuete kehtestamist.

Kaubavahetusandmete hõlmavus on siiski pigem tehniline parameeter ja sellisena on see asjakohasemalt määratletud rakendussätetes. Kaubavahetusandmete hõlmavusmäära kindlaksmääramine mitte rakendussätetes, vaid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruks, vähendab ka paindlikkust, mis on vajalik selle parameetri võimalikuks muutmiseks tulevikus ühendusesisese kaubandusstatistika süsteemi edaspidise lihtsustamise raames. Lisaks sellele oleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruks keeruline määrata eelnevalt kõiki kvaliteedinõudeid, kõnealune lähenemisviis ei annaks aga võimalike muudatuste jaoks piisavat paindlikkust.

Võimalus C: jätta määrusest (EÜ) 638/2004 välja protsentides väljendatud kaubavahetusandmete hõlmavusmäär ning anda komisjonile pädevus määrata kindlaks Intrastati andmete hõlmavuse alammäär ja kvaliteedinõuded.

Selle lähenemisviisiga tagatakse paindlikkus, mis on vajalik Intrastati andmete hõlmavusmäära võimaliku muutmise jaoks tulevikus. Kõnealuste muudatuste aluseks oleks korrapärane läve hindamine, mida teostatakse kooskõlas komiteemenetlusega ja tihedas koostöös riigi ametiasutustega (Intrastati komitee tuleb kokku kolm korda aastas), et leida optimaalne tasakaal statistikaga seotud koormuse ja andmete täpsuse vahel.

Rakendussätted peaksid sel juhul esimese sammuna võimaldama liikmesriikidel vähendada 2009. aasta alguseks saabuvate kaubavoogude hõlmavusmäära, et koguda vähemalt 95 % saabumiste väärtusest, säilitades samal ajal 97 %lise läve lähetuste suhtes.

Sarnaselt muudetakse kvaliteedinõudeid käsitlevaid punkte. Määruse (EÜ) nr 638/2004 artikli 13 lõikega 3 tuleks komisjonile anda pädevus rakendada kõiki andmete kvaliteedi parandamiseks vajalikke meetmeid. Kasu oleks puuduvaid andmeid asendavate hinnangute üksikasjalikumast reguleerimisest. Kehtivate õigusaktide kohaselt on puuduvaid andmeid asendavate hinnangute tegemine liikmesriikide kohustus (artikli 12 lõige 2). Seetõttu tuleks õigusakte muuta, et võimaldada standardsete menetluste vastuvõtmist komiteemenetluse raames.

Komisjon eelistab varianti C, sest see võimaldab läve tõstmise võimaluse puhul rakendada suunatud lihtsustamist. See annab maksimaalse paindlikkuse Intrastati süsteemi muutmisel, sest vastavaid sätteid hakkavad reguleerima Eurostati ja Intrastati komiteed.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1. Kavandatud meetmete kokkuvõte

Käesoleva ettepanekuga luuakse õiguslik raamistik suurema arvu ettevõtete vabastamisele Intrastati andmete esitamiskohustusest, säilitades samal ajal andmete täpsuse ja täites ettevõtete karakteristikute järgi jaotatud kaubandusstatistikat käsitlevaid kasutajanõudeid.

3.2. Õiguslik alus

Ühenduse statistika õiguslik alus on sätestatud asutamislepingu artiklis 285. Nõukogu võtab kaasotsustamismenetluses meetmeid ühenduse statistika koostamiseks, kui see on vajalik ühenduse tegevuseks. Nimetatud artiklis sätestatakse ühenduse statistika koostamise nõuded, mis eeldavad kooskõla erapooletuse, usaldusväärsuse, objektiivsuse, teadusliku sõltumatuse, tasuvuse ja andmete konfidentsiaalsuse põhimõtetega.

3.3. Subsidiaarsuse põhimõte

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse ettepaneku selles osas, mis ei kuulu ühenduse ainupädevusse.

Kavandatava tegevuse eesmärki, nimelt hõlmavusmäärade ja kvaliteedinõuete kindlaksmääramist ning kaubandusstatistika koostamist ettevõtete karakteristikute järgi, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil ühenduse õigusakti alusel, sest ainult komisjon saab kooskõlastada vajalikku statistiliste andmete ühtlustamist ühenduse tasandil. Seetõttu võib ühendus võtta meetmeid asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõtte kohaselt.

3.4. Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

- Käesoleva määrusega esitatakse vaid miinimumnõuded ega reguleerita rohkem, kui on vaja kõnealuse eesmärgi saavutamiseks.
- Eeldatakse, et käesoleva määrusega väheneb oluliselt Intrastati andmete esitamise kohustusest vabastatud ettevõtete aruandluskoormus. Sellest hoolimata võib suureneda liikmesriikide statistikaasutuste töökoormus, sest kvaliteedinõuetega kaasneb kontrollitegevuse suurenemine.
- 2008. aastal on kavandatud käivitada programm MEETS¹². Osa selle programmi eelarvest on eraldatud sihtotstarbeliselt Intrastati andmete kvaliteedi parandamiseks.

¹²

KOM(2007) 433, 19.7.2007.

3.5. Õigusakti valik

Kavandatud õigusakt: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased järgmistel põhjustel:

- Üldjuhul arvatakse, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus on sobiv õigusakt enamiku statistiliste toimingute jaoks, mis nõuavad üksikasjalikku ja ühetaolist rakendamist ühenduse kõikides osades.
- Määrus on põhiaktina eelistatud direktiivile, kuna vastupidiselt direktiivile kehtestatakse määrusega ühesugused õigusnormid kogu ühenduses ning liikmesriikidele ei jää võimalust kohaldada õigusakte osaliselt või valikuliselt ega valida eesmärgi saavutamise vorme ja meetodeid.
- Peale selle on määrus vahetult kohaldatav, mis tähendab, et seda ei ole vaja siseriiklikku õigusse üle võtta; niiviisi hoitakse ära ülevõtmisega seotud viivitused. Samuti toob see kaasa parema ja kiirema õigusloome.

Ettepaneku eesmärk on muuta kehtivaid norme, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses.

4. MÕJU EELARVELE

Intrastati andmeid esitavate ettevõtete suhtes kohaldatava hõlmavusmäära alandamine ei mõjuta eelarvet.

Rangemate kvaliteedinõuete kohaldamine võib nõuda investeerimist uurimistöösse ning kontrolli ja muudatuste läbiviimise vahenditesse liikmesriikide statistikaasutustes. Need rakenduskulud võib katta programmi MEETS eelarvest (*Intrastatile on eraldatud eurodes aastate kohta: 2008. a – 1 400 000; 2009. a – 1 355 000; 2010 a – 2 000 000; 2011. a – 1 500 000; 2012 a – 1 500 000; 2013. a – 1 210 000*).

Kahe olemasoleva eri andmekogumi liitmine, eesmärgiga esitada kaubavahetuse andmed ettevõtete karakteristikute järgi, võib tuua teatavatele liikmesriikide statistikaasutusele kaasa ebaolulisi kulutusi.

5. LISATEAVE

5.1. Lihtsustamine

Käesolev algatus on komisjoni jätkuva lihtsustamisprogrammi üks osa. Selle peaeesmärk on vähendada Intrastati süsteemis andmeid esitavate ettevõtete aruandluskoormust seoses statistikaga. Saabumiste hõlmavusmäära vähendamine 95 %le tähendaks seda, et veel 190 000 ettevõtet vabastatakse kohustusest esitada liikmesriigi ametiasutustele andmeid saabuvate voogude kohta.

5.2. Kehtivate õigusaktide kehtetuks tunnistamine

Ettepaneku vastuvõtmise tulemusena täiendatakse praegu kehtivaid õigusakte.

5.3. Euroopa Majanduspiirkond (EMP)

Ettepanek ei ole Euroopa Majanduspiirkonna seisukohast oluline.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 285 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 638/2004 (liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3330/91 kehtetuks tunnistamise kohta)¹³ on kehtestatud liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistikat käsitlevad põhisätted.
- (2) Komisjoni teatise (vastamiskoormuse vähendamise, lihtsustamise ja prioriteetide määramise kohta ühenduse statistikas)¹⁴ raames määratleti Intrastati – liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika kogumise süsteemi – kui valdkonda, kus lihtsustamine on võimalik ja soovitatav.
- (3) Koheselt on võimalik võtta meetmeid statistikaga seotud koormuse vähendamiseks Intrastati süsteemis kogutavate andmete hõlmavusmäära vähendamise kaudu. Selleks tuleb tõsta läve, millest allapoole jäävad ettevõtted on vabastatud Intrastati andmete esitamisest. Sellest tulenevalt suureneb liikmesriigi ametiasutuste hinnangutel põhineva statistika osakaal.
- (4) Liikmesriigid peavad Eurostatile esitama iga-aastased kaubavahetuse koondandmed jaotatuna ettevõtete karakteristikute järgi. Seega antakse kasutajatele uut statistilist teavet oluliste majanduslike küsimuste kohta ning saab võimalikuks uut tüüpi analüüs, näiteks saab analüüsida Euroopa ettevõtete käitumist globaliseerumise kontekstis, esitamata seejuures aruandvatele ettevõtetele uusi statistikanõudeid. Tuleks luua seos ettevõtlus- ja kaubandusstatistika vahel, ühendades ühendusesiseste ettevõtjate registri andmed teabega, mida nõutakse nõukogu 22. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ)

¹³ ELT L 102, 7.4.2004, lk 1.

¹⁴ KOM (2006) 693, 14.11.2006

nr 2186/93 statistika eesmärgil moodustatud ettevõtlusregistrite ühendusesisesel koordineerimise kohta¹⁵.

- (5) Rakendusvolitused kaubavahetusandmete hõlmavuse alammäära vähendamiseks tuleb anda komisjonile. Sellega tagatakse paindlikkus selliste võimalike tulevaste muudatuste jaoks, mis põhinevad korrapärasel läve hindamisel, mida tehakse tihedas koostöös riigi ametiasutustega, et leida optimaalne tasakaal statistikaga seotud koormuse ja andmete täpsuse vahel.
- (6) Kaubavahetusandmete hõlmavuse alammäära vähendamisel tuleb võtta meetmeid, et tasakaalustada vähenenud andmekogumist ja sellest tulenevat negatiivset mõju andmete kvaliteedile, eelkõige andmete täpsusele. Komisjonile tuleb anda volitused karmistada liikmesriikides kehtivaid kvaliteedinõudeid ja eelkõige määrata kindlaks Intrastati kaudu kogumata jäänud kaubavahetusandmete asemel antavate hinnangute kriteeriumid.
- (7) Määrusega (EÜ) nr 638/2004 on ette nähtud, et teatavad meetmed tuleb vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused¹⁶.
- (8) Otsust 1999/468/EÜ on muudetud otsusega 2006/512/EÜ, millega kehtestati kontrolliga regulatiivmenetlus, mida tuleb kohaldada selliste üldmeetmete puhul, mille eesmärk on muuta asutamislepingu artikliga 251 sätestatud korras vastuvõetud põhiaktide vähemolulisi sätteid, sealhulgas mõningaid selliseid sätteid välja jättes või uusi vähemolulisi sätteid juurde lisades.
- (9) Vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisavaldusele otsuse 2006/512/EÜ kohta,¹⁷ tuleks selleks, et kõnealust uut menetlust oleks võimalik kohaldada asutamislepingu artikliga 251 sätestatud korras vastuvõetud ja juba jõustunud õigusaktide suhtes, neid õigusakte kohandada vastavalt kehtivatele menetlustele.
- (10) Seoses määrusega (EÜ) nr 638/2004 tuleb komisjonile eelkõige anda volitus määrata kindlaks tingimused, mille alusel võib ta vastu võtta teistsuguseid eeskirju või erieeskirju erikaupade või -liikumiste kohta; kohandada vaatlusperioodi käibemaksu ja tollinõuete vahelise seose arvessevõtmiseks, määrata kindlaks kõnealuste andmete kogumise kord, eelkõige kasutatavad koodid; määrata kindlaks Intrastati andmete hõlmavuse alammäär; määrata kindlaks tingimused ja kvaliteedinõuded, mille kohaselt võivad liikmesriigid lihtsustada väikeste üksiktehingute kohta esitatavaid andmeid; määrata kindlaks edastatavad koondandmed ja hinnangutele kohaldatavad kriteeriumid; võtta vastu rakendussätted statistika koostamiseks, seostades määruse (EMÜ) nr 2186/93 kohaselt registreeritud ettevõtte karakteristikuid käsitlevaid andmeid kaupade lähetusi ja saabumisi käsitlevate andmetega; määrata kindlaks andmete kvaliteedi hindamise näitajad ja standardid; määrata kindlaks liikmesriikide esitatavate kvaliteediaruannete ülesehitus ning võtta muid andmete kvaliteedi

¹⁵ EÜT L 196, 5.8.1993, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

¹⁶ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

¹⁷ ELT C 255, 21.10.2006, lk 1.

hindamiseks või parandamiseks vajalikke meetmeid. Kuivõrd tegemist on üldiste meetmetega, mille eesmärk on muuta määruse (EÜ) nr 638/2004 vähemolulisi sätteid, sealhulgas seda täiendada uute vähemoluliste sätete lisamisega, tuleb kõnealused meetmed vastu võtta kooskõlas otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrollliga regulatiivmenetlusega.

(11) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 638/2004 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 638/2004 muudetakse järgmiselt.

(1) Artikli 3 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Komisjon võib vastu võtta teistsuguseid eeskirju või erieeskirju erikaupade või -liikumiste kohta. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(2) Artikli 6 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjon võib kohandada vaatlusperioodi, et võtta arvesse käibemaksu ja tollinõuete vahelist seost. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(3) Artikli 9 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Punktides e–h osutatud statistiliste andmete mõisted on toodud lisas. Vajadusel määrab komisjon kindlaks kõnealuste andmete kogumise korra, eelkõige kasutatavad koodid. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(4) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

(a) Lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Läve, millest allapoole jäädes on osapooled vabastatud Intrastati andmete esitamisest, määrab kindlaks komisjon. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(b) Lõike 4 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kõnealuse läve määrab kindlaks komisjon. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(c) Lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Teatud tingimustel, mis vastavad kvaliteedinõuetele, võivad liikmesriigid lihtsustada väikeste üksiktehingute kohta esitatavaid andmeid. Tingimused määrab kindlaks komisjon. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(5) Artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

(a) Lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) 40 kalendripäeva pärast komisjoni kindlaksmääratava vaatluskuu lõppu koondandmete puhul. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(b) Lõikele 2 lisatakse järgmised laused:

„Hinnangud peavad vastama kriteeriumidele, mille määrab kindlaks komisjon. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(c) lisatakse lõige 4:

„4. Liikmesriigid edastavad komisjonile (Eurostat) ettevõtete karakteristikute järgi jaotatud kaubanduse aastastatistika.

Kõnealuse statistika koostamiseks seostatakse nõukogu 22. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2186/93 (statistika eesmärgil moodustatud äriregistrite ühendusesisese koordineerimise kohta)¹⁸ kohaselt registreeritud ettevõtte tunnuseid käsitlevad andmed käesoleva määruse artiklis 3 osutatud andmetega.

Statistika koostamise rakendussätted määrab kindlaks komisjon. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

(6) Artikli 13 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Andmete kvaliteedi hindamise näitajad ja standardid, liikmesriikide esitatavate kvaliteediaruannete ülesehitus ning andmete kvaliteedi hindamiseks või parandamiseks vajalikud meetmed määrab kindlaks komisjon. Kõik meetmed, millega tahetakse muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendada, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse teel.”

¹⁸ EÜT L 196, 5.8.1993, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

(7) Artikli 14 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2009.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]